

ETHISCHE RISICO'S VERBONDEN AAN DE STUDIEPOPULATIE

Of iedereen al dan niet mag en kan deelnemen aan je studie vereist een reflectie.

1. BESCHRIJF KORT DE BEOOGDE STUDIEPOPULATIE(S).

Hier vragen we informatie te geven over de grootorde van de studie, de inclusiecriteria en het rekruteringsproces. Bij elk van deze aspecten screenen we op mogelijke ethische risico's die we allemaal wel eens over het hoofd zien.

1. Grootorde van de studiepopulatie

Hoe kleiner en/of specifieker de beoogde studiepopulatie, hoe groter de kans op herkenbaarheid van deelnemers. Ga je observatieonderzoek doen in een klein dorp of een niche-groep dan is de kans groot dat deelnemers herkenbaar blijven voor jou, maar ook in resultaten en rapporten over je studie. Reflecteer steeds over de grootorde en mogelijke herkenbaarheid van deelnemers. Let wel, grotere studiepopulaties bieden ook niet altijd garantie op onherkenbaarheid. Denk bijvoorbeeld aan:

- Een studie onder 1000den studenten waar 1 deelnemer erg jong is (bijvoorbeeld 12 jaar – voorbeeld uit reële case). Op basis van leeftijd kan iedereen die deze data inkijkt of rapporten leest waar leeftijd vermeld wordt weten wie die uitzonderlijke jonge deelnemer is.
-

2. Inclusie/exclusie criteria

Leg je bepaalde beperkingen op aan wie kan deelnemen? Leg uit wat die beperkingen zijn en waarom je ze toepast.

Brengen deze beperkingen ethische aspecten met zich mee? Denk bijvoorbeeld na over:

- Je doet onderzoek bij 'studenten': beoog je dan personen tussen 18-25 of wat met personen die op latere leeftijd een studie aanvatten: kunnen/mogen zij ook meedoen?
- Je werkt enkel met online vragenlijsten: sluit dit bepaalde doelgroepen uit?
- Je doet onderzoek naar sekseverschillen op basis van biologisch geslacht: sluit je hiermee bepaalde personen uit?

3. Rekruteren

Onderzoek start bij het rekruteren van deelnemers. In deze fase denken we niet altijd nauwgezet na over aspecten van bijvoorbeeld herkenbaarheid of inclusie/exclusie:

- Als je een online vragenlijst uitstuurt naar specifieke emailadressen: is de studie dan nog anoniem? Volg je hierbij de AVG/GDPR-wetgeving; mag je alle contactgegevens die je in je bezit hebt gebruiken om jouw studie te promoten?
- Bij studies waar bijvoorbeeld "iedereen ouder dan 18 mag deelnemen": laat de wijze waarop je rekruteert dit ook toe? Krijgt "iedereen ouder dan 18" dezelfde deelnamekansen? Promoot je bijvoorbeeld de studie enkel via sociale media dan is er al een hele groep personen "ouder dan 18" die uitgesloten wordt als ze niet actief zijn op sociale media.